

To: [redacted] [redacted]@rivm.nl]
From: [redacted]
Sent: Wed 3/3/2021 7:59:41 AM
Subject: RE: restjes van Astra vaccin
Received: Wed 3/3/2021 7:59:41 AM

Wij moeten niks zeggen en vinden. Soms is het gewoon zoals het is. Formeel mag je niet rommelen en mixen met vaccins. Dat is sinds jaar en dag zo. Er is nu één uitzondering, met instemming van de IGJ. Uit AZ flesjes kun je toch gemakkelijk 11 halen? Ik snap het probleem ook helemaal niet.
 Om spillage te voorkomen is het belangrijker dat ze die 10-11 doses zinvol wegspreiden en geen halve flesjes weggoien, dan dat ze het restje nog kunnen gebruiken voor een halve dosis.

Hartelijke groet,

[redacted]

[redacted]

Mobiel: [redacted]
 E-mail: [redacted]@rivm.nl
 Werkdagen: [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 22:26
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: restjes van Astra vaccin

Hi [redacted],

Ik vind het argument niet heel sterk waarom de training nodig is. Het risico gaat over een stap die je vergeet, nl het toevoegen van oplosmiddel. Dit heeft niets te maken met het doortrekken zelf. Bovendien loop je dit risico alleen met het Pfizer vaccin, niet met Moderna en AZ. HA krijgen nu alleen Astra Zeneca of Moderna.

Verder vraag ik me overigens af of wij van DVP hier wat van moeten zeggen/vinden....

Dank iig voor het meedenken.

Vriendelijke Groet,

[redacted]

Logistiek Coördinatiecentrum COVID (LCC)

.....
Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721MA | Bilthoven
 Postbus 1 | 3720BA | Bilthoven | postvak[redacted]
 .....

T [redacted]
M [redacted]@rivm.nl
<http://www.rivm.nl>

[redacted]

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 18:06
 Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Onderwerp: RE: restjes van Astra vaccin

Ik hoorde al iets van 5.1.2e

Tja

Ik kan mij voorstellen dat het zo voelt. Ik denk persoonlijk dat het eerder iets is voor doktersassistenten dan voor huisartsen. Huisartsen gaan toch niet zelf al die spuiten klaarmaken? Misschien heb je iets aan onderstaande tekst.

Het is een deel van een mail van 5.1.2e

Binnen ziekenhuisapotheken is het inderdaad toegestaan om een niet volledig gevulde 7e spuit te vullen uit een 2e flacon. Daarvoor is overleg met IGJ en CBG geweest, waarin strikte voorwaarden afgesproken zijn. Dit om potentiële risico's in kaart te hebben en deze zo laag mogelijk te houden. 1 van de risico's is dat een spuit wordt aangevuld vanuit een flacon die niet verdund is.

Ziekenhuisapothekers zijn expliciet bekend met o.a. het genoemde risico en het zogenaamde 'doortrekken' is voor hen een standaard handeling die ook dagelijks met andere medicatie wordt gedaan. Daarom is het volgende in de richtlijn / draaiboek van de NVZA opgenomen:

Indien bij het optrekken van de laatste spuit geen volledige dosis van 0,3ml kan worden opgetrokken, dan kan de inhoud van deze spuit worden aangevuld tot een dosis van 0,3ml door met diezelfde spuit uit een 2e vial van dezelfde batch aan te vullen.

Voorwaarde hierbij is dat:

- * uitvoering plaats vindt door apothekemedewerkers die bevoegd en bekwaam zijn
- * VTGM op basis van een protocol, waarbij het toegevoegd volume NaCl en het aantal vaccins dat uit een vial zijn gehaald worden vastgelegd
- * Het is niet toegestaan om eventuele restanten te bewaren en die weer samen te voegen

Met vriendelijke groet,

5.1.2e en 5.1.2e

Hartelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Mobiel: 5.1.2e

E-mail: 5.1.2e@rivm.nl

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 17:46
 Aan: 5.1.2e ; 1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
 Onderwerp: FW: restjes van Astra vaccin

Hi 5.1.2e,

Kan jij adviseren hoe ik hier het beste op kan reageren (zie hieronder)? Is een antwoord dat ik wel een beetje verwacht had...

De werkwijze is op deze manier met IGJ afgestemd. Huisartsen denken daar (misschien wel terecht?) anders over.

Vriendelijke Groet,

5.1.2e

Logistiek Coördinatiecentrum COVID (LCC) .....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu Ministerie van

Volksgezondheid, Welzijn en Sport Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721MA | Bilthoven Postbus 1 | 3720BA | Bilthoven | postvak [redacted]

T [redacted]
M [redacted]@rivm.nl
<http://www.rivm.nl>

[redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] <[redacted]@nhg.org>
Verzonden: dinsdag 2 maart 2021 09:12
Aan: [redacted]@rivm.nl
CC: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: restjes van Astra vaccin

Beste mensen,

Het lijkt me niet reeel om een apotheker een huisarts te laten instrueren hoe je een vaccin optrekt. Het is alsof je de visser aan de kok laat vertellen hoe je de vis klaarmaakt.

Een apotheker bereid in de praktijk zelden of nooit injecties voor behalve de ziekenhuisapotheker. Voor de huisarts is dat dagelijkse praktijk en dat is het ook voor doktersassistenten. Natuurlijk is een instructiefilmje of zo prima maar een certificaat van een collega die minder ervaring en kennis heeft dan jijzelf is wel heel raar en schafferend.

Hartelijke groet,

[redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: maandag 1 maart 2021 21:33
Aan: [redacted]@nhg.org
CC: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: restjes van Astra vaccin

Hallo [redacted]

Nu staat in de richtlijn opgenomen dat het doortrekken voorbehouden is aan de GGD. Een apotheker moet hiervoor de medewerkers individueel bekwaam verklaren als "vaccinvoorbereider plus". Maar ik kan me voorstellen dat als een huisarts voldoet aan de voorwaarden die in de richtlijn gesteld worden (training door apotheker; geprotocolleerde werkwijze; trainingsregister die bijgehouden wordt), een HA dan ook zou moeten mogen doortrekken.

Ik verwijs je naar de NVZA voor de procedure voor het doortrekken. Een apotheker moet deze procedure trainen en de medewerker bekwaam verklaren. Daarna is het belangrijk om de training goed vast te leggen.

Mijn collega [redacted] gaat morgen voorstellen om het stukje in de richtlijn aan te passen zodat het niet beperkt blijft tot de GGD medewerker.

We hebben wel van GGD doorgekregen dat er binnen GGD maar slechts enkele medewerkers deze training krijgen en dat er bij GGD nog minimaal gebruik gemaakt wordt van het doortrekken.

Vriendelijke Groet,

[redacted]

Logistiek Coördinatiecentrum COVID (LCC) .....
Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721MA | Bilthoven Postbus 1 | 3720BA | Bilthoven | [redacted]

T [redacted]
M [redacted]@rivm.nl

<http://www.rivm.nl>

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@nhg.org>

Verzonden: vrijdag 26 februari 2021 17:05

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: restjes van Astra vaccin

Beste mensen,

Dat betekent dat een huisarts dat ook mag toch.

Groet,

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: vrijdag 26 februari 2021 14:46

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@nhg.org>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: restjes van Astra vaccin

Hallo 5.1.2e

In de richtlijn is alleen voor de GGD opgenomen dat zij mogen doortrekken. Omdat dit een specifieke vaardigheid betreft is hier voor GGD medewerkers een trainingsprogramma voor opgesteld. Daarnaast zal door GGD de protocollering en controle van de handelingen worden vastgelegd en door een kwaliteitsteam de uitvoering gemonitord gaan worden. GGD medewerkers krijgen een training van ziekenhuisapothekers en houden een trainingsregister bij wie getraind is en hiermee bevoegd om dit te doen.

Het doortrekken wordt getraind als algemene vaardigheid, onafhankelijk van het soort vaccin. Als onderstaande vraag bedoeld is voor de GGD dan is het antwoord: ja. Een GGD medewerker mag zowel Pfizer als Moderna als Astra Zeneca doortrekken.

Vriendelijke Groet,

5.1.2e

Logistiek Coördinatiecentrum COVID (LCC) .....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721MA | Bilthoven Postbus 1 | 3720BA | Bilthoven | postvak 174

T

M

5.1.2e@rivm.nl

<http://www.rivm.nl>

5.1.2e

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: vrijdag 26 februari 2021 13:41

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

<5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@nhg.org>

Onderwerp: FW: restjes van Astra vaccin

Hoi Collega's van de LCC,
 kan iemand van jullie de vraag van 5.1.2e vd NHG (in cc) beantwoorden?

Groeten [5.1.2e]

-----Original Message-----

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@nhg.org>
Sent: vrijdag 26 februari 2021 13:22
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Cc: [5.1.2e] <[5.1.2e]@nhg.org>
Subject: FW: restjes van Astra vaccin

Hoi [5.1.2e]

Klopt het dat je verschillende flacons mag combineren om in 1 spuit 1 vaccin te krijgen zoals hieronder gested?

Groet,

[5.1.2e]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: preventie <[5.1.2e]@nhg.org>
Verzonden: dinsdag 23 februari 2021 18:15
Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@nhg.org>
Onderwerp: FW: restjes van Astra vaccin

Hoi [5.1.2e]

Nog een vraag voor jou: is hier in de overleggen iets over gezegd?

Groetjes,

[5.1.2e]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: NHG-Kenniscentrum <[5.1.2e]@nhg.org>
Verzonden: dinsdag 23 februari 2021 15:36
Aan: preventie <[5.1.2e]@nhg.org>
Onderwerp: FW: restjes van Astra vaccin

Beste collega's van Preventie,
Kunnen jullie s.v.p. een reactie op onderstaande vraag formuleren?
Dank voor de moeite!

Met vriendelijke groet,

[5.1.2e]

NHG-Kenniscentrum

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [5.1.2e] via NHG <info@nhg.org>
Verzonden: zaterdag 20 februari 2021 20:24
Aan: info <info@nhg.org>
Onderwerp: restjes van Astra vaccin

Submitted on zaterdag, februari 20, 2021 - 20:24 Ingediend door: [5.1.2e] Ingediende waarden zijn:

NHG lid: Ja

Naam: [5.1.2e]

E-mailadres: [5.1.2e]@zorggroepdoh.nl

Onderwerp: restjes van Astra vaccin

Vraag:

beste NHG,

Ik hoorde vandaag dat er een beleid is dat de restjes uit flesjes met het Pfizer vaccin samen gevoegd mogen worden,

zodat je meer patiënten kunt vaccineren. Hiervoor krijgt de GGD een cursus van ziekenhuis apothekers.
Is dit ook mogelijk voor het Astra vaccin?

Bekijk dit bericht op de website:

<https://www.nhg.org/node/1214/submission/55727>

-- Dit Bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Nederlands Huisartsen Genootschap aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Dutch College of General Practitioners accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl<<http://www.rivm.nl/>> De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en<<http://www.rivm.nl/en>> Committed to health and sustainability

-- Dit Bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Nederlands Huisartsen Genootschap aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Dutch College of General Practitioners accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl<<http://www.rivm.nl/>> De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en<<http://www.rivm.nl/en>> Committed to health and sustainability

-- Dit Bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Nederlands Huisartsen Genootschap aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Dutch College of General Practitioners accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.